

TỔ CHỨC TRÒ CHƠI VẬN ĐỘNG TẬP THỂ CHỦ ĐỀ HÀNH QUÂN VỚI SỰ HỖ TRỢ CỦA ĐỒ CHƠI VẬT LÝ

Hoàng Phước Muội¹; Tập thể giáo viên kỹ năng

Tóm tắt

Trò chơi vận động tập thể theo chủ đề hành quân là hình thức học tập trải nghiệm, thông qua các hoạt động của trò chơi, học sinh được tham gia các hoạt động đòi hỏi tính tập thể, sáng tạo, khéo léo, ... mang nội dung của quá trình hành quân gian khổ. Qua đó hình thành và phát triển các năng lực cần thiết cho học sinh trong học tập và lao động. Bài viết này trình bày những nét cơ bản về trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân với sự hỗ trợ của đồ chơi vật lý ở trường THCS - THPT Hoa Sen, Quận 9, Tp. Hồ Chí Minh.

1. Đặt vấn đề

Học không chỉ ngồi nghe giảng, chăm chú theo từng con chữ mà còn học thông qua các hoạt động vui chơi giải trí. Hiện nay, nhiều các trường trung học ở nước ta chỉ chú trọng đến các hoạt động giảng dạy chính khóa, tập trung vấn đề đáp ứng thi cử, các hình thức hoạt động ngoại khóa vận động tập thể còn rất nhiều hạn chế. Mặc dù nhiều trường đã tổ chức nhưng chủ yếu diễn ra khi có các dịp lễ lớp như ngày thành lập đoàn, 30/04, ... vẫn thiếu phong phú về nội dung và hình thức. Trong khi đó, thực tiễn giáo dục cho thấy, trò chơi vận động tập thể đem lại sự mới mẻ trong các hoạt động sinh hoạt của học sinh, học sinh tham gia các trò chơi với tinh thần hăng hái, cạnh tranh quyết liệt, ... đem lại hiệu quả không chỉ về thể chất mà còn rèn luyện tinh thần tập thể, phát triển trí tuệ của học sinh. Tuy nhiên, để trò chơi vận động tập thể phát triển được trí tuệ của học sinh thì cần xây dựng các trò chơi theo một chủ đề thống nhất. Vì vậy, chúng tôi xây dựng tiến trình tổ chức **trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân** và tiến hành thực nghiệm tại trường THCS – THPT Hoa Sen.

2. Trò chơi vận động tập thể ở trường trung học

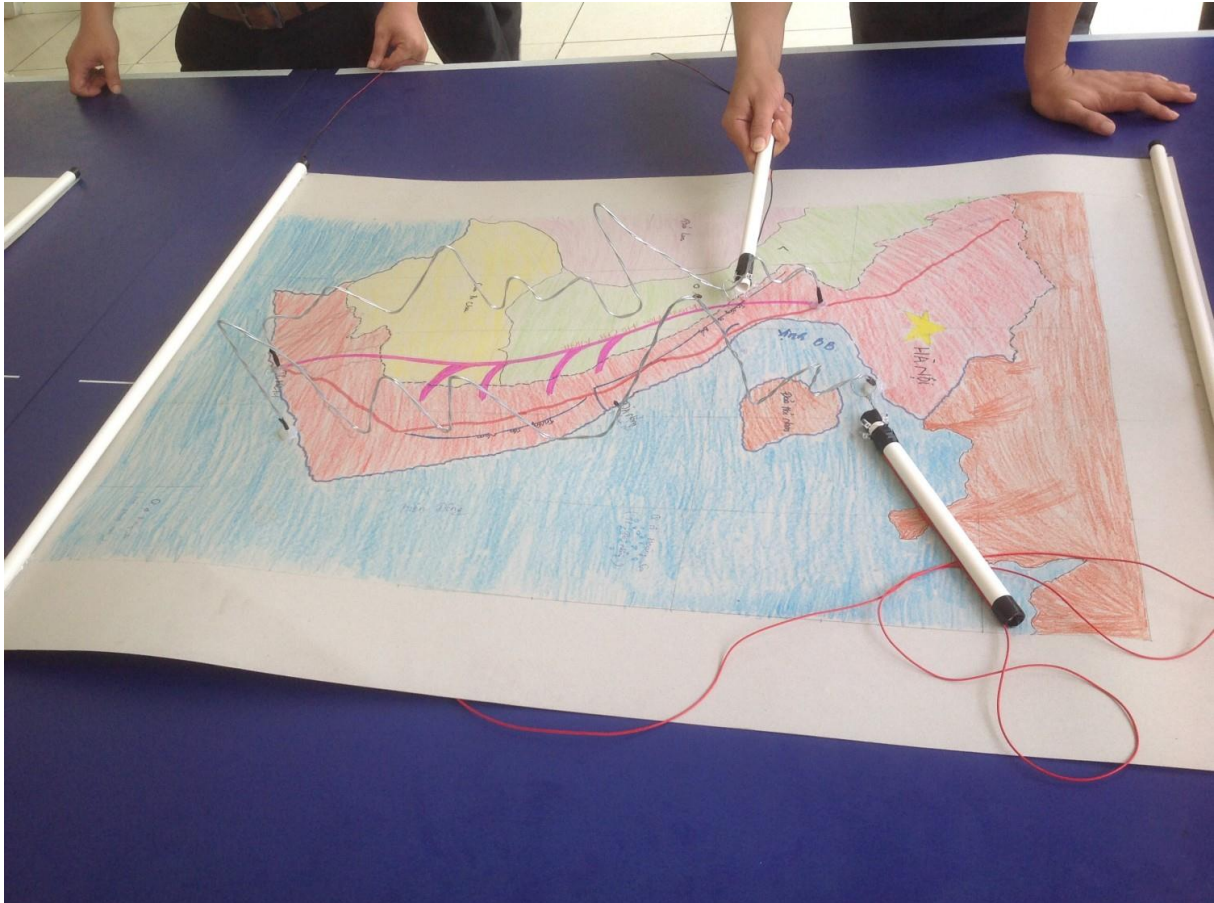
Trò chơi vận động tập thể ở trường trung học là hình thức trò chơi đơn hoặc trò chơi liên hoàn, trong đó học sinh thành lập các đội, cùng tham gia các trò chơi có tính chất tập thể, vận động, trí tuệ, ... nhằm rèn luyện sức khỏe, tinh thần tập thể, sự khéo léo và phát triển trí tuệ học sinh.

Trò chơi vận động tập thể theo chủ đề là trò chơi vận động liên hoàn, gồm nhiều trò chơi liên tiếp với nhau, các trò chơi mang nội dung, hàm ý liên quan đến một chủ đề nhất

¹ Chủ nhiệm câu lạc bộ Mô hình sáng tạo, phụ trách phòng thí nghiệm vật lý, trường THCS – THPT Hoa Sen

định nào đó. Tức là, trò chơi vận động tập thể theo chủ đề mang tính giáo dục thông qua các trò chơi vận động. Ví dụ, trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân được xây dựng gồm các trò chơi: tải đạn – trò chơi truyền bóng nước => vượt suối – trò chơi đu dây => nén đạn – trò chơi nén bóng nước => tập kết – trò chơi điều khiển điện.

Trò chơi vận động tập thể theo chủ đề hành quân với sự hỗ trợ của đồ chơi vật lí là tập hợp các trò chơi liên hoàn như: tải đạn, vượt suối, nén đạn và tập kết. Trong đó, đồ chơi vật lí **điều khiển điện** là công cụ hỗ trợ trò chơi tập kết.

Hình 1. Tập kết - trò chơi điều khiển điện

★ **Kinh phí chuẩn bị đồ chơi vật lí điều khiển điện**

Tổng kinh phí thực hiện gia công, chế tạo 01 bộ đồ chơi **điều khiển điện** là 46.000 VND, được trình bày chi tiết trong bảng 1, như sau:

Bảng 1. Kinh phí chuẩn bị đồ chơi vật lí điều khiển điện

STT	Tên dụng cụ, vật liệu	Số lượng	Đơn giá	Thành tiền VND
1	Giấy roki cứng	1	12.000	12.000
2	Pin 9V Camelion	1	10.000	10.000
3	Hộp màu sấp	1	15.000	15.000
4	Nắp pin 9V	1	3.000	3.000
5	Dây điện	1	2.500	2.500

6	Keo súng loại nhỏ	1	2.000	2.000
7	Đèn led	3	500	1.500
Tổng				46.000

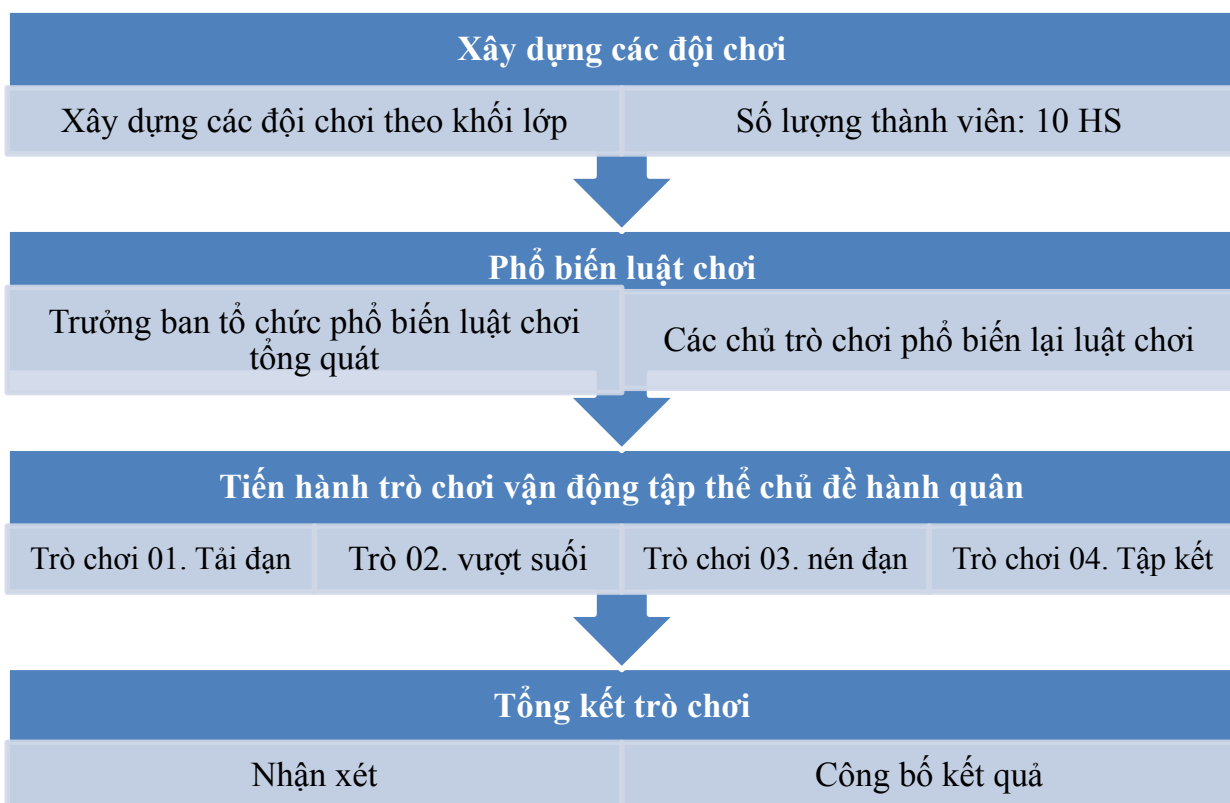
Ưu điểm của đồ chơi vật lý điều khiển điện

- Chi phí chế tạo thấp, vật liệu dễ tìm;
- Dễ gia công, chế tạo, an toàn cao trong quá trình gia công lắp ráp;
- Trò chơi hấp dẫn, thú vị, đòi hỏi sự khéo léo, tập trung của người chơi.

3. Tổ chức trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

3.1. Tiến trình tổ chức trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

Với mục tiêu rèn luyện tinh thần tập thể, thể lực, trí tuệ của học sinh thông qua các trò chơi liên hoàn theo chủ đề hành quân, chúng tôi nghiên cứu và xây dựng tiến trình tổ chức *trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân* như sơ đồ 1.

Sơ đồ 01. Tiến trình tổ chức trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

3.2. Nội dung các trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

Mỗi đội chơi gồm 10 thành viên, trong quá trình tham gia trò chơi vận động tập thể, các đội chơi có quyền thay đổi người. Các đội phải tham gia lần lượt các trò chơi từ 01 đến 04. Tổng điểm của các trò chơi là căn cứ xếp hạng trò chơi vận động tập thể.

3.2.1. Trò chơi 01 - Tải đạn (trò chơi truyền bóng nước)

Các thành viên đứng thành hàng, mỗi người cách nhau 2 mét, các đội chơi phải truyền bóng nước từ đầu hàng đến cuối hàng. Ban tổ chức cung cấp cho mỗi đội chơi 10 bóng bóng, đội chơi phải yêu cầu các học sinh không nằm trong đội chơi hỗ trợ bơm nước vào bong bóng. Số điểm của nhóm được tính là thời gian nhóm hoàn thành vận chuyển số bóng bóng nước đến cuối hàng. Nếu trong quá trình truyền bong bóng nước, bong bóng nước bị rơi thì phải truyền lại tại ngay vị trí rơi, còn nếu bong bóng nước bị vỡ thì không được tính điểm.

3.2.2. Trò chơi 02. Vượt suối (trò chơi đu dây)

Thành viên các đội chơi phải lần lượt vượt qua cầu dây do ban tổ chức chuẩn bị và mỗi thành viên mang theo bong bóng nước của đội chơi vận chuyển được ở trò chơi 01. Nếu hết bong bóng nước thì các thành viên khác vẫn phải vượt qua cầu dây không bong bóng nước. Cách tính điểm là tổng thời gian các thành viên vượt qua cầu dây.

3.2.3. Trò chơi 03. Nén đạn (nén bong bóng nước)

Các đội chơi sử dụng số bong bóng nước vận chuyển được từ trò chơi 02 để tham gia trò chơi ném bong bóng nước. Người chơi đứng cách bia 5m, trên bia có các vị trí 4 điểm, 6 điểm và 10 điểm. Đội chơi ném bong bóng nước vào vị trí nào thì được tính điểm theo ô đó.

3.2.4. Trò chơi 04. Tập kết (trò chơi điều khiển điện)

Ban tổ chức chuẩn bị 04 bộ dụng cụ trò chơi điều khiển điện, hành trình của các nhóm là phải điều khiển cần điện theo đường dây dẫn, xuất phát theo đường mòn Hồ Chí Minh, trên bản đồ Việt Nam.

Mỗi đội cử lần lượt các thành viên tham gia trò chơi, điều khiển cần điện sao cho cần điện không chạm vào đường đi, nếu chạm đường đi thì đèn led sáng và đội chơi phải cử thành viên khác đi lại. Mỗi đội chơi phải hoàn thành 03 lượt đi (vận chuyển quân từ Bắc tập kết vào Nam). Cách tính điểm dựa trên thời gian các đội chơi hoàn thành 03 lượt đi.

3.3. Tổ chức thực nghiệm trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

Ngày 06/07/2017, chúng tôi tổ chức *trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân* cho khoảng 100 HS khóa hè 2017, trường THCS – THPT Hoa Sen, trong thời gian 02 tiết. Học sinh tham gia thành 04 đội chơi gồm: đội 678, đội 9A, đội 10A và đội 11A. Kết quả được ghi nhận cụ thể như sau:

3.3.1. Tổ chức trò chơi vận chuyển bong bóng nước

Lần đầu tiên tham gia trò chơi có tính chất vận động, đồng đội và khéo léo nên nhiều học sinh tỏ ra ngại ngùng, lúng túng,...các đội chơi mất khá nhiều thời gian để bố trí đội

hình. Sự hỗ trợ của các thành viên lớp là rất tuyệt vời, các học sinh nhanh chóng tìm thấy nguồn nước và bơm nước vào bong bóng một cách hợp lí, vừa dễ vận chuyển lại không bị vỡ. Kết quả nhóm 10A vận chuyển được 09 quả, 11A vận chuyển được 08 quả, 6,7,8 vận chuyển được 6 quả, 9A vận chuyển được 4 quả.

Hình 2. Các đội chơi tham gia trò chơi tải đạn (trò chơi truyền bóng nước)

3.3.2. Tổ chức trò chơi vượt suối (trò chơi đu dây)

Sau khi các đội chơi hoàn thành trò chơi 01, các đội chơi lần lượt tham gia trò chơi 02. Đây là trò chơi đòi hỏi sự khéo léo giữ thăng bằng, nhanh nhẹ, có chiến thuật thay người và cử thành viên vận chuyển bong bóng nước hợp lí. Tuy trò chơi vượt suối có độ khó cao nhưng đây là trò chơi học sinh tham gia hào hứng nhất. Không những thành viên nam tham gia mà các thành viên nữ cũng dũng cảm tham gia trò chơi, vượt lên nỗi sợ hãi của chính bản thân.

Hình 3. Các đội chơi tham gia trò chơi vượt suối

Các đội chơi rất sáng tạo trong cách vận chuyển bong bóng nước qua cầu dây như: mang bằng miệng, nhét trong túi quần, đóng thùng và nhét vào áo, cắn vật áo và bỏ bong

bóng nước vào trong... trò chơi là cơ hội để học sinh làm quen, tập thói quen suy nghĩ, tìm tòi giải quyết vấn đề thực tế.

3.3.3. Tổ chức trò chơi ném đạn (trò chơi ném bong bóng nước)

Sau khi vượt suối, các đội nhanh chóng tập trung với số bong bóng nước vận chuyển được tại vị trí trò chơi ném đạn. Các đội nhanh chóng hoàn thành trò chơi này. Đây là trò chơi đòi người chơi phải cẩn thận, canh chính chính xác.

Hình 4. Các đội chơi tham gia trò chơi ném đạn

3.3.4. Tổ chức trò chơi tập kết (trò chơi điều khiển điện)

Trong khi các đội chơi hoàn thành các trò chơi 01, 02 và 03. Một số học sinh đã có cơ hội trải nghiệm trò chơi và đánh giá trò chơi không dễ, đòi hỏi sự khéo léo và bình tĩnh cao. Sau khi các đội chơi tập chung, xếp thành 04 hàng hoàn chỉnh. Chúng tôi cho các đội chơi bắt đầu cử thành viên tham gia. Kết quả không có thành viên thành công trong lượt đầu, mãi đến lượt thứ 5 đội 10A mới có thành viên hoàn thành lượt đầu tiên. Trò chơi cũng đem lại nhiều ấn tượng và tiếc nuối với học sinh, nhiều thành viên đã cố gắng đưa được ống điều khiển gần về đích nhưng một chút sơ sẩy làm đèn led sáng và bao công sức trước đó không còn giá trị. Bên cạnh đó, nhiều học sinh phải nín thở mới đưa được cần điều khiển về đích. Khi tham gia trò chơi, các thành viên đều rất tập trung, cẩn thận từng chút một, chỉ một chút thiếu cẩn thận làm nhiều thành viên ngậm ngùi thất bại. Bên cạnh đó, nhiều học sinh thắc mắc và đoán được ý nghĩa của hình ảnh trên trò chơi minh họa cho con đường mòn huyền thoại, đường mòn Hồ Chí Minh, cả trên đất liền và trên bộ.

Nhiều giáo viên đánh giá trò chơi **điều khiển điện** hay, mới lạ về hình thức. Đồng thời, trò chơi thu hút được một số lượng lớn học sinh chú ý, theo dõi và tham gia. Cuối cùng, các đội đều hoàn thành 03 lượt vận chuyển mà không làm đèn led sáng. Kết quả, đội 11A về nhất, 10A về nhì, 9A về ba và đội 678 về cuối.

Sau khi kết thúc trò chơi, nhiều học sinh vẫn xin phép được thử sức với trò chơi, qua đó có thể thấy được sức hút của trò chơi **điều khiển điện** đối với học sinh không hề nhỏ.

Hình 5. Các đội chơi tham gia trò chơi tập kết

Các bộ dụng cụ đồ chơi điều khiển điện được chúng tôi lưu trữ tại phòng thí nghiệm vật lí, được sử dụng để làm đồ dùng dạy học, góp phần đổi mới phương pháp dạy học ở trường THCS – THPT Hoa Sen.

3.3.5. Tổng kết trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân

Tổng điểm, đội 11A và 10A cũng đạt chung số điểm cao nhất, do đó chúng tôi phải tổ chức cho hai đội 11A và 10A trò chơi phụ, tận dụng trò chơi vượt suối. Trong trò chơi phụ, đội 10A đã lập kỉ lục ấn tượng khi 10 thành viên hoàn thành vượt suối trong 1 phút 22 giây.

Chung cuộc, đội 10A về nhất, 11A về nhì, đội 678 và 9A đồng giải ba. Phần thưởng của các nhóm gồm giấy khen tập thể và hiện kim.

4. Kết luận

Tổ chức **trò chơi vận động tập thể chủ đề hành quân với sự hỗ trợ của đồ chơi vật lí** là khả thi, đem lại sự mới mẻ trong các trò chơi vận động, có ý nghĩa giáo dục. Qua đó, làm học sinh chú ý và quan tâm đến các hoạt động khoa học trong nhà trường. Thiết nghĩ, cần sử dụng phối hợp nhiều hình thức trò chơi vận động khác nhau, đặc biệt sử dụng các đồ chơi tự tạo để hỗ trợ tổ chức trò chơi thì sẽ đem lại hiệu quả ngày càng cao cho các hoạt động vận động trường.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ giáo dục và Đào tạo (2008), *Phương pháp dạy học thể dục và trò chơi vận động cho học sinh tiểu học*, Dự án phát triển giáo viên tiểu học.
2. Nguyễn Ngọc Nhi, Hoàng Văn Sơn (1981), *Hội vui vật lý*, Nhà xuất bản Giáo dục.

